

Jak przedsiębiorcy radzą sobie ze zobowiązaniami z umów w czasach
pandemii COVID-19

Dobre rady na zły czas od Kancelarii Prawnej Tywoniuk & Lewandowski z Rzeszowa w pigułce.

Obraz pixabay.com/pl

Wybuch pandemii koronawirusa w Polsce i na świecie bardzo mocno wstrząsnął rodzimym rynkiem powodując wśród przedsiębiorców coraz więcej obaw i niepewności nie tylko o nadchodzące dni, ale nadchodzący nowy rok. Rozprzestrzeniająca się pandemia i jej tragiczny w skutkach wpływ na wiele obszarów powoduje, że coraz częściej zgłaszają się do naszej kancelarii klienci z prośbą o pomoc gdyż nie są w stanie wywiązać się ze swoich

Jak przedsiębiorcy radzą sobie ze zobowiązaniami z umów w czasach pandemii COVID-19

zobowiązań. Pacta sunt servanda, czyli umów należy dotrzymywać – czy to stwierdzenie w czasach panującej epidemii w ogóle obowiązuje?! Takie pytania coraz częściej kierowane są do naszego zespołu. Niejednokrotnie przedsiębiorcy zawierali kontrakty, których treść nie pozwala na zmianę czy rozwiązanie umowy bez pociągania za sobą negatywnych konsekwencji. Każdy przypadek wymaga indywidualnego podejścia, zbadania wszystkich okoliczności i chociaż kodeks cywilny mówi, że za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania nie ponosi się konsekwencji, jeśli wynika to z okoliczności, które nie są zależne od niego to przedsiębiorcy muszą pamiętać, że pomiędzy niewykonaniem umowy, albo nienależytym wykonaniem umowy, a sytuacją związaną z wybuchem epidemii musi istnieć związek przyczynowy. Obecnie wiele sektorów gospodarki zostało sparaliżowanych a problemem jest nie tylko zamknięcie lub ograniczenie dostępu do szeregu usług, ale również nieobecność pracowników z powodu choroby, kwarantanny lub opieki nad dziećmi w konsekwencji, czego uniemożliwione jest prowadzenie normalnej działalności i realizacja zobowiązań. Niewątpliwie w obecnym stanie rzeczy również czynnik siły wyższej zasługuje na uwzględnienie i pomimo braku w umowie uregulowań pozwalających na powołanie się na zjawisko siły wyższej to w niektórych przypadkach można powołać się na zasady ogólne kodeksu cywilnego mówiące o odpowiedzialności w przypadku, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia w następstwie okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności czy idąc dalej w niektórych przypadkach możemy mówić o niemożliwości świadczenia, które skutkuje wygaśnięciem zobowiązania.

Oparcia prawnego dla przedsiębiorców w tej trudnej sytuacji doszukać możemy się również w klauzuli nadzwyczajnej zmiany stosunków tzw. rebus sic stantibus przewidującej, że jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażącą stratą, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy a nawet w miarę potrzeby orzec o

Jak przedsiębiorcy radzą sobie ze zobowiązaniami z umów w czasach pandemii COVID-19

rozliczeniach stron.

Czas pandemii wzmaga konieczność stworzenia rozwiązań dla przedsiębiorców, które ustabilizują prowadzoną przez nich działalność i wesprą w obecnym czasie. Sytuacja, z jaką zetknął się świat, jest niewątpliwie zjawiskiem nowym, na które nie ma jednej złotej rady i jak zostało wskazane powyżej wszystko zależy od indywidualnego podejścia do sprawy i indywidualnej opinii prawnej w danej sprawie. Do czasu dopóty nie mamy jasnych wytycznych przedsiębiorcy winni działać wg prawa i na zasadzie tak zwanych wzajemnych ustępstw, które umożliwią przetrwanie aktualnej mocno kryzysowej sytuacji. Niestety, opóźnienia czy brak realizacji umów, w obecnej sytuacji mogą mieć charakter globalny. Podejmowanie prób tzw. renegocjacji umów, szczególnie w zakresie ustalenia dalszego sposobu ich realizacji daje szanse zarówno jednej jak i drugiej stronie. Zjawisko, z którym przyszło się nam zmierzyć jest czasowe i po pewnym czasie minie, dlatego warto podjąć mediacje czy negocjacje z partnerami w celu wprowadzenia ewentualnych zmian warunków umowy już teraz, nie czekając na rozwój wydarzeń, aby ustabilizować sytuację zarówno obecną jak i na najbliższe miesiące. Pamiętajmy również, że ugoda zawarta w trakcie mediacji zatwierdzona przez sąd traktowana jest jak ugoda zawarta przed sądem, zatem warto rozważyć taką opcję. Pomocą w tym zakresie służy partner naszej Kancelarii, prowadzony przez Fundację Iustus – Regionalny Instytut Mediacji.

Reasumując, wzajemne zrozumienie i komunikacja pomiędzy przedsiębiorcami, pozwala minimalizować negatywne skutki dla obydwu stron a względ na zdarzenia nadzwyczajne, trudne do przewidzenia, tak jak obecnie panująca epidemia wystawia przedsiębiorców nie tylko na utratę płynności finansowej, ale straty w postaci kontraktów, niejednokrotnie opracowywanych i negocjowanych wiele miesięcy. Zanim zdecydujemy się na spor sądowy warto udać się do specjalistów w zakresie prawa obrotu gospodarczego i rozważyć inne opcje w tym alternatywną metodę rozwiązywania sporu, jaką jest mediacja.